

Aina uudet sukupolvet ovat kulkeneet kappeliin ja kappelilta haudalle ja sen jälkeen lukemattomia kertoja läheisen haudan äärelle.

Pyhäinpäivänä syttyvät taas tuhannet kynttilät Porinkin hautausmaalle kertomaan toivosta ja rukouksesta.

"Kuolema, suru ja luopuminen ovat vähintään toinen puoli elämää", sanoo Diakonialaitoksen pastori Matti Posti pyhäinpäivähaastattelussa.

Takasisiv

Pyhäinpäivä antaa tilaa kysymyksille: mistä tulen, mihin liityn, missä kohtaa sukupolvien saattoja kuljen.

Pyhäinpäivänä on tilaa muistoille

URKUJEN JUHLA

JO CICERO SANOI URKUJA "KORVAN HERKUKSI". TELJÄN KIRKON URUT OVAT SOINEET 20 VUOTTA.

Sivut 4-5

REPOSAARI

KUVAKIRKKO REPOSAARELTA TELEVISIOIDAAN ISÄNPÄIVÄNÄ.

Sivu 3

RIPPIKOULU

UUODEN 1996 RIPPIKOULUIHIN ILMOITAUDUTAAN 2.11. LEIRIEN ISOSIKSI HALUAVAT SADAT NUORET.

Sivu 2

Käppärän hautausmaan aita erottaa vilkkaan Maantiekadun kalmiston rauhasta. Hautausmaan yli satavuotisen historian aikana on Käppärään haudattu yli 50 000 vainajaa.

AJANKOHTAISTA

Budjetti
vakaalla äyrillä

Porin seurakuntien vuoden 1996 talousarvion loppusumma on alustavan esityksen mukaan 61 miljoonaa markkaa eli kymmenen prosenttia suurempi kuin tänä vuonna. Varsinaisen toiminnan menot ovat noin 52 miljoonaa markkaa. Menoja lisäävät mm. virkaehtosopimusten mukaiset palkankorotukset. Porin seurakunnilla on vakinaisessa työsuhteessa 180 henkeä sekä lisäksi kausityöntekijöitä.

Talousarvioesitys perustuu 1,25 pennin kirkollisveroäyrille. Verotuloilla katetaan reilut 80 prosenttia talousarvion menoista.

Kirkollisveroa on Porissa kertynyt 42,4 mmk vuonna 1994, arvio tälle vuodelle on 45 mmk. Ensi vuoden budjetin perustana on noin 48 mmk:n verokertymä.

Ensi vuonnakin Porin seurakuntien rakennustoiminta keskittyy Keski-Porin kirkon peruskorjaukseen, jota rahoitetaan sekä rahastoiduilla varoilla että lainalla.

Talousarvion valmistelut jatkuvat. Lopullisesti ensi vuoden budjetista päättää yhteinen kirkkovaikuttaja, joka kokoontuu keskiviikkona 29. marraskuuta. Valtuustokoukset ovat myös yleisölle avoimia.

Merimieskirk-
kojen toimintaa
120 vuotta

Suomen Merimieskirkko on viettänyt kuluvan syksynä 120-vuotisjuhlaansa. Porissa tätä työtä on tehty yhtäjaksoisesti jo 113 vuotta.

Puolan Gdanskin merimieskirkolla työskentelevä sosionomi **Esko Vepsä** vieraillee Porissa tiistaina 21. marraskuuta. Kaikille merimieskirkkotoimintaan kiinnostuneille avoin informaatiotilaisuus on klo 14 seurakuntien palvelukeskuksessa.

Merimieskirkot palvelevat merenkulkijoita, siirtolaisia, liikemiehiä, opiskelijoita, turisteja ja rekkamiehiä. Kiinteitä toimipisteitä on Suomessa kuudella paikkakunnalla sekä Puolassa, Saksassa, Hollannissa, Belgiassa, Iso-Britanniassa, Kreikassa ja Kyproksella. Autolautoilla, rahialuksilla ja jäänsärkijöillä on laivapappitoimintaa.

Merimieskirkon 120-vuotisjuhlan kunniaksi järjestö kutsui kunniajäseniä, joista yksi oli rovasti **Paavo Ekko** Porista. Hän ehti saada tiedon huomionosoituksesta vielä ennen kuolemaansa.

Porissa merimieskirkkotoiminta on kaivataan lisää vapaaehtoisia. Merimieskirkkopiiiri kokoontuu seurakuntien palvelukeskuksessa tiistaisin klo 15.15.

Ensi vuoden rippikouluihin ilmoittaudutaan 2. marraskuuta

Isoiskoulutuksessa valmentaudutaan
ryhmänjohtajiksi leireille

Porin seurakuntien vuoden 1996 rippikoululeireille on ilmoittautuminen torstaina 2. marraskuuta. Rippikouluikään tulevat nyt vuonna 1981 syntyneet.

Sadat porilaisnuoret osallistuvat rippileirinsä jälkeen isoiskoulutukseen, jossa nuorista valmennetaan seuraavan kesän leireille ryhmänjohtajia eli isosia.

Yhteinen ilmoittautumispäivä on neljällä suurimmalla seurakunnalla eli Teljällä, Keski-Porilla, Länsi-Porilla ja Pihlavalalla. Myös yhteisille leireille ilmoittaudutaan 2. marraskuuta.

Rippikoululaiset ilmoittautuvat oman seurakuntansa ilmoittautumispäivä: Teljän kirkossa, seurakuntien palvelukeskuksessa, Länsi-Porin kirkossa ja Pihlavan seurakuntatalossa. Ilta- ja hiihtolomarippikouluihin ilmoittaudutaan klo 17 ja leireille klo 18.

Iltarippikouluja on Teljän, Keski-Porin ja Pihlavan seurakunnassa. Hiihtolomalla 16.-23.2.1996 rippikoulun järjestävät Pihlava ja Länsi-Pori. Hiihtolomalla järjestettävään laskettelurippikouluun voi tulla joka seurakunnasta.

Samoin yhteisiä rippikouluja ovat vaellusrippikoulu Lappiin Hetta-Pallas-reitille 2.-9. kesäkuuta ja Saksaan Detmoldiin heinä-elokuussa. Saksan leirille on jo jonoakin.

Suurin osa nuorista käy rippikoulun kesällä joko Junnilassa tai Silokalliolle.

Yhdelle Silokallion leirille mahtuu 30 ja Junnilan leirille 25 osanottajaa.

Leiri kestää kahdeksan vuorokautta. Leirimaksu kattaa vain osan täysihoitokuluista, maksuun sisältyy myös rippikoulun oppikirja.

Rippikoulun suorittamiseen kuuluu 80 tuntia, joista noin 10 on seurakuntaan tutustumisjaksoa. Varsinaisia oppitunteja on tuntimäärästä noin puolet.

Isoiskoulutus on ryhmänjohtajan taitojen opettelua, mutta myös hauska tapa kokoontua. Pihlavalassa on isoiskursilaisia yli 40, isommissa seurakunnissa heitä on vielä enemmän.

Isosia koulutetaan
syksystä kevääseen

"Isoset jouduttavat leirillä tutustumisprosessia. Heidän mukanaolonsa leirillä on ehdoton. Nuoret suhtautuvat isoseen johtajia paremmin", mieltii pastori **Kaisa Huhtala**.

Seurakunnat järjestävät isoiskoulutusta syksystä kevääseen. Monipuoliseen koulutukseen sisältyy mm. ryhmädynamiikkaa, vinkkejä iltaohjelmien ja leirin vapaa-ajan järjestelyihin, musiikkia ja raamattutuntien valmistamista. Myös yhteiset koulutusviikonloput kuuluvat ohjelmaan.

Isosen vastuulla on mm. raamattutuntien eli raamoksen vetäminen omassa ryhmässään. Hän kantaa myös huolta ryhmäläistensä viihtymisestä leirillä ja on muutenkin osaltaan vastuussa leirin sujumisesta.

Isosen ura voi olla nousujohteinen: isosia vähintään vuoden vanhempia ovat leiriavustajat, joille on myös oma koulutuksensa. Pihlavalassa toimii lisäksi Ankkuri-klubi, joka on nuorten aikuisten oma ryhmä. Pihlavan Ankkuri-klubi toimitti viime keväänä opaskirjan isosille. Käytännön vinkkejä sisältävä kirjallinen on osoittautunut tarpeelliseksi ja vieläpä myyntimenestykseksi.

"Ette ole pieniä leiriläisiä, vaan vastuullisia isosia", muistuttaa Kaisa.

Ja toden totta, koulutettavistakin tuntuu, että isosen ja leiriläisen ero vaikuttaa leirillä tosi suu-

seksi ja vieläpä myyntimenestykseksi.

Koulutus otetaan
tosissaan

Nelisenkymmentä nuorta istuu ringissä, kun pastori Kaisa Huhtala aloittaa nimenhuudon Pihlavan seurakunnan isoiskoulutuksessa. Muutama isoiskoulutukseen ilmoittautunut puuttuu.

"Älkää antako ystäväenne tipua kärryiltä", varoittaa hän.

Tällä kertaa isosiksi koulutettavat saavat pohdittavakseen pulmatilanteita, joihin isonen tulevassa tehtävässään voi joutua.

Mitä teet, jos ryhmässäsi on riipiläinen, jolle muut naureskelevat?

Entä jos joku ei tunnu löytävän kavereita muista leiriläisistä? Tai jollekin tehdään pientä kiusaa?

Pulmia mietitään pienissä ryhmässä. Pohdiskelun tulokset puodaan yhdessä, ja ehdotuksia löytyy: voi olla itse se puuttuva kaveri, voi hakea syrjässä olevaa sitkeästi mukaan, pikku jäynä pitää ottaa puheeksi.

"Ette ole pieniä leiriläisiä, vaan vastuullisia isosia", muistuttaa Kaisa.

Ja toden totta, koulutettavistakin tuntuu, että isosen ja leiriläisen ero vaikuttaa leirillä tosi suu-

relta, paljon suuremmalta kuin mitä yhden vuoden ikäero edellyttäisi. Isoiskoulutuksessa ollaan tosissaan mukana oppimassa ryhmänjohtamisen taitoja.

"Ei siellä käännytetä"

Oma ripari on isoiskoulutukseen tulleilla tuoreessa muistissa. Into lähteä koulutukseen juontaa omista hyvistä leirikokemuksista. Millaisista kokemuksista?

Laura Niinikoski, Juha Hjulgren, Matti Haapakka ja Susanna Harjunpää miettivät.

"Mitään yksittäistä hyvää muistoa on oikeastaan vaikea nimetä, kun joka päivä tapahtui."

Yhteishenki on tuntunut hyvältä, tietysti myös se, että sai uusia kavereita niiden monien ennestään tuttujen leiriläisten lisäksi.

Rippileireistä kiertää nuorten kesken monenlaisia tarinoita, puhutaan hyvää ja puhutaan vähemmän hyvää.

"Voi leiriä pelätäkkin etukäteen," nuoret arvelevat.

"Mutta ei leirillä lyödä Raamatulla päähän. Raamattuopeus on vain osa oppitunneista, paljon muutakin käsitellään. Leirillä tutustuu uusiin kavereihin. Tekemisen puutetta ei ole eikä yksin jätetä", rohkaisevat tulevat isoset.

Vieraita
Marista
ja Komista

Nelihenkinen ryhmä Keski-Venäjältä, Marin ja Komin sukulaistasavalloista poikkeaa Suomen kierroksellaan myös Porissa. Inkerin kirkon sukukansatyö on esillä Teljän kirkon Koivulasalissa torstaina 9. marraskuuta klo 19.

Mukaan tulevat Joshkar-Olan seurakunnan kirkkoherra **Juha Väliaho** eestiläisen puolisonsa

KUVA REETTA KOPSA

Anun kanssa sekä marilainen balettitaiteen opettaja **Maria Solovjova** ja komilainen **Vladimir Kushmanov**, huonekaluyrityk-

sen työntekijä, jolla on myös kieli- ja kulttuurialan koulutusta.

Keski-Venäjällä Volga-joen ja Ural-vuoriston välillä asuu kol-

Suomen kielisukulaisia marilaisia on 622 000 ja komilaisia puoli miljoonaa. Heidän kansallinen kulttuurinsa on esillä Teljän kirkon tilaisuudessa. Ku- vassa marilaisia naisia.

me miljoonaa Suomen sukuista. Anu ja Juha Väliaho tekevät Inkerin kirkon lähetystyötä Marin tasavallassa ja avustavat luterilaisten ryhmien työtä myös Udmurtiassa ja Komissa.

Seurakuntavierailussa on esillä Inkerin kirkon työ Keski-Venäjällä sekä sukukansojemme kansallinen musiikki ja niiden käsityötaitoa esittelevä näyttely.

AJANKOHTAISTA

Kuvataidekirkko Reposaaresta

Isänpäivän jumalanpalvelus televisioidaan sunnuntaina 12. marraskuuta klo 10 Reposaaressa kirkosta.

Jumalanpalvelus toteutetaan kuvataidekirkkona, jossa kirkkoherra **Lauri Räike** saarnaa taulujensa välityksellä. Hän keskustelee seurakuntanuorissa toimivan **Irene Granatin** kanssa taulusta, joka kuvaa matkaa pimeydestä valoon. He pohtivat, mitä Jeesuksen kohtaaminen on merkinnyt ja missä kohden taulua ollaan nyt matkalla.

"Haluan soveltaa sanoman kuvakielelle, mikä on kristikunnan varhaisin tapa kertoa Raamatun sanomasta. Toivon, että näkeminen avaisi uusia mahdollisuuksia sanoman vastaanottamiseen", sanoo Lauri Räike. Hän toimii myös jumalanpalveluksen liturgina.

Kirkkokuoron laulut ovat Reposaaressa omaa tuotantoa. Ne on sanoittanut **Aarno Holmström** ja säveltänyt **Kaj Varti**, joka myös johtaa kuoroa.

Virsiens joukossa on yhteislauluina myös hengellisiä lauluja, kuten "Tuli kirkkoon mies ja lapsi" sekä "Hän muutti kaiken". Uruissa on **Päivi Holkko**, trumpettia soittaa **Eeva-Liisa Savioja** ja viulua **Marja From**.

Seurakuntalaiset avustavat synnintunnustuksen, epistolaa ja esirukouksen lukemisessa. Televisio-ohjaus on Pekka Heikkilän.

Kirkkovieraita pyydetään olemaan paikalla klo 9.45.

Lauri Räike saarnaa taulujensa välityksellä isänpäivän tv-jumalanpalveluksessa TV 2:ssa klo 10.

KUVA HEIKKI TYNNYNIEMI

Radioisännät toivottavat hyvää huomenta

Radio Porissa on joka sunnuntaiaamu klo 9-10 ohjelma, joka toivottaa hyvää huomenta seurakunnasta. Ohjelman juontavat vuoroviikoin pastorit **Eero Kavasto**, **Hannes Tiira**, **Pertti Hietalahti** ja **Jarmo Laiho**.

Tuntiin sisältyy musiikin ohella ajallista ja ikuista seurakunnasta: tapahtumia, toimintaa, pohdiskelua ja jutustelua. Suurin osa ohjelmasta ovat suorina lähetyksiä. Musiikilla on tärkeä sijansa. Musiikkivalinnoissa noudatellaan radion omaa ohjelmaprofiilia, jotta Radio Porin kuuntelijat tuntisivat tämänkin ohjelmaisuuden omakseen.

Sunnuntaina 5. marraskuuta on studiossa Hannes Tiira, isänpäivänä 12.11. Jarmo Laiho, marraskuun viimeisenä sunnuntaina 25.11. Pertti Hietalahti ja 1. adventtisunnuntaina

Sunnuntaiaamun tunnin juontavat Radio Porissa vuorotellen pastorit Eero Kavasto (vasemmalla), Hannes Tiira, Pertti Hietalahti ja Jarmo Laiho. Opiskelija Outi Moilanen on yksi ohjelma-avustajista.

3.12. Eero Kavasto. Sunnuntaiaamujen lähetykset jatkuvat 17. joulukuuta saakka.

Ohjelman tuottavat Porin, Ulvilan ja Kullaan seurakunnat. Radio Porin taajuus on 89,4 MHz.

Omaisten tilaisuuksia pyhäinpäivänä

Pyhäinpäivän perinteeseen kuuluvat omaisten kirkkotilaisuudet, joissa luetaan vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten nimet ja sytytetään muistokynttilät.

Myös Käppärän hautausmaan kappelissa ja Metsäkappelissa voi pyhäinpäivänä hiljentyä.

Ahlaisten kirkon klo 10 jumalanpalveluksessa luetaan vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten nimet. Ohjelmallinen kahvitilaisuus on seurakuntakodissa.

Keski-Porin seurakunnan klo 10 jumalanpalvelus on palvelukeskuksessa, os. Itäpuisto 14. Jumalanpalveluksessa luetaan vainajien nimet ja sytytetään muistokynttilät. Omaisten kahvihetki jumalanpalveluksen jälkeen.

Länsi-Porin kirkossa on klo 17 omaisten muistoilta, kahvitarjoilu.

Pihlavan kirkon klo 10 ehtoollisjumalanpalveluksessa luetaan vainajien nimet ja sytytetään muistokynttilät. Kahvitilaisuus kirkon seurakuntasalissa.

Teljän kirkossa on klo 18 omaisten kirkkoilta ja kahvihetki.

Reposaaren kirkon klo 10 jumalanpalveluksessa luetaan vainajien nimet ja sytytetään muistokynttilät. Kahvitilaisuus Reposaaressa seurakuntakodissa.

Käppärän isossa kappelissa on pyhäinpäivän hartaus klo 16, pastori Matti Kaartinen ja kanttori Antti Yrjölä.

Metsähautausmaan kappelissa alkaa klo 18 iltakirkko, jonka toimittaa pastori Pirjo Tiira.

HARTAUSKIRJOITUS

Kotiin taivaaseen

Württembergiläiseen vihkikaavaan sisältyvät nuorelle parille osoitetut sanat "Johtakaa toisenne taivaaseen". Sanat kuulostavat tässä yhteydessä ehkä oudoilta. Eikö taivaaseen menemisen ajatus liity paremminkin matkamme loppupuolelle, lähemmäksi elämän loppukiriä?

Miten sanookaan raamattu? "Mutta me olemme taivaan kansalaisia, ja taivaasta me odotamme pelastajaksi Herraa Jeesusta Kristusta." (Fil. 3:20). Taivas on vaelluksemme päämäärä, koti johon olemme matkalla. Koti on niiden yhteys, joiden suonissa virtaa sama veri. Mutta se on myös niiden yhteys, joita yhdistää yhteinen usko Kristukseen, joka kuolemallaan ja ylösnousemisellaan kukisti ihmisen vihollisista viimeisen, kuoleman.

Pyhäinpäivä, jota kristillisessä kirkossa on alunperin vietetty marttyyrien eli uskonsa tähden kuolleiden muistopäivänä, avaa näköalan nykyhetkestä tulevaan, Jumalan taivaaseen. Aikojen kuluessa pyhäinpäivä on meillä Suomessa muodostunut yleiseksi vainajien päiväksi, jolloin muistelemme omia kuolleita läheisiämme viemällä haudoille kukkia ja kynttilöitä.

Kirkon historia kertoo eri aikoina eläneistä ihmisistä, jotka ovat kestäneet toivottomilta tuntuissa olosuhteissa uskonsa tähden kaikkea sitä, mistä pyhäinpäivän evankeliumi kertoo: köyhyyttä, murhetta, vainoa, nälkää, janoa, herjausta ja kidutusta. Näiden ihmisten elämää on kantanut usko tulevaisuuteen, joka on Jumalan. Heille on ollut totta se, mitä vanhat hurskaat sanoivat: "Kristityllä on aina parhaat päivät edessään". Meillekin luvataan vuorisaarnassa, pyhäinpäivän evankeliumissa: "Iloitkaa ja hyppikää riemusta, kun teitä uskonne tähden herjataan, sillä palkka, jonka te taivaassa saatte, on suuri".

Vuorisaarna on meille tämän päivän kristityille ilosanoma, joka avaa näköaloja sekä Jumalan ihmisten nykyhetkeen, taisteluun rakkauten ja oikeudenmukaisuuden toteutumiseksi lähellä ja kaukana että Jumalan tulevaisuuteen, jota Raamattumme runollisesti nimittää taivaan kodiksi. Sinne Jeesus Kristus on edeltä mennyt valmistamaan meille sijaa.

Saamme siis olla kotimatalla, johtamassa toisiamme taivaaseen. Jeesus tienaukaisija kulkee edellämme ja kanssamme joka päivä maailman loppuun asti.

Raili Turtola

Kirjoittaja on Keski-Porin seurakunnan kappalainen

Pyhäinpäivän virsi

Kuulkaa, keitä Mestari

"Kuulkaa, keitä Mestari,/ halleluja,/ autuaaksi julisti,/ halleluja.

Köyhä, tyhjä, neuvoton,/ halleluja,/ Herrassansa rikas on,/ halleluja.

Suuren murheen keskellä,/ halleluja,/ seisoo Herra vierellä,/ halleluja."

Virsi 516, säkeistöt 1-3

Virsi 516, säkeistöt 1-3

Pyhäinpäivä on perinteisesti se päivä vuodessa, jolloin muistellaan poissukupuoleita rakkaitamme. Mutta sana "pyhät" ei viittaa pelkästään kuolleisiin. Pyhäinpäivän perinteinen evankeliumiteksti sisältää vuorisaarnan niin sanottu autuaaksijulistukset. Suoraan tästä tekstistä tehty parafrasi (sovitte) löytyy virrestä 516 "Kuulkaa, keitä mestari", jonka haluan tässä esitellä.

Virren historia ei ole moneen muuhun virteen virraten kovin vanha. Se juontaa 1960-luvulle, jolloin Saksassa alettiin erityisesti nuorten keskuudessa laulaa uusia enemmän nuoria kiinnostavia hengellisiä lauluja, joissa käytettiin nuorten omaa kieltä. Tästä sai alkunsa myöhemmin meilläkin tutuksi tulleet "Nuoren seurakunnan veisut".

Virren 516 runoilijat Kurt Hoffmann ja Friedrich Walz toimivat molemmat pappeina 1960-luvulla Nürnbergissä. He tekivät silloin paljon uusia hengellisiä lauluja käyttäen sävelminä usein, kuten tässäkin, vanhoja negrospirituaaleja eli Yhdysvaltojen mustan väestön virsiä. Negrospirituaali onkin mitä oivallisista sävelmä juuri tähän tekstiin, joka sisältää lyhyitä luettelomaisia säkeitä siitä kuka on autuas.

Sävelmä on tarttuva, sen oppii heti ensimmäisellä kerralla. Lyhyen nasevan lauseen jälkeen seuraa aina halleluja-huudahdus. Virren on suomentanut tämän ajan tunnetuimpiin kuuluva runoilija Anna-Maija Raittila. Hän on myös runoilut itse virren viimeisen säkeistön.

Uudistuvassa jumalanpalveluksessa pyritään lisäämään laulettavia osuuksia. Siinä tukeudutaan Lutherin sanaan: "Laulettu sana on kaksinkertainen sana". Tämä virsi voisi esimerkiksi pyhäinpäivänä vietettävässä perhekirkossa korvata perinteisen luetun evankeliumitekstin.

Antti Yrjölä

Kirjoittaja on Länsi-Porin kanttori

Päiväkerhoväki kiittää

Kansainvälisenä lasten päivänä 2. lokakuuta vietettiin Porin seurakuntien päiväkerhoyön 40-vuotisjuhlaa. Päiväkerhoväki kiittää kaikkia, jotka muistivat juhlijaa työmuotoa ja sen työntekijöitä. Lapsessa on tulevaisuus!

VALIKOITUJA VAIHTOAUTOJA PORISTA
OLETKO MYYMÄSSÄ AUTOASI?

AUTO
KALLIOMAA OY

VAPAUDENKATU 3, 28660 PORI
PUH. (939) 637 5726
NMT 9400 726 736

HAUDAN KORISTUKSEKSI
TAKORAUTAA

* KUKKAKEHIKOT
* HAUTALYHDYT
Ikipinä-tuote
Sauli Alajärvi

Myymälä: Länsipuisto 16 PORI PALVELEMME
P. 632 6611 Ark. 10-16.30
La 9-13

LANKA- JA KÄSITYÖLIIKE

Lavikko

PORI Yrjönkatu 16
Puh. (939) 6336013

PORIN KIRJANPITO OY

Kari Jantunen
Yteri 28840 Pori
Puh. (939) 628 5221
koti (939) 633 6271
fax (939) 638 3776
NMT 9400 736 058

Vuorensola
Nortamonk. 4 Pori, puh. (939) 641 0297

Morsiuspukujen Maailma
Tilaa yksilöllinen sovitusaika

Grosnyi-konsertti 23.9.

Kiitämme yhteistyökumppaneita, esiintyjä, lahjoittajia ja yleisöä.

Länsi-Porin seurakunta

Poikkeuksia Hallituskatu 9:n
toimistojen aukioloajoissa

Porin seurakuntien Hallituskatu 9:n toimistot: keskusrekisteri, Keski-Porin ja Teljän seurakuntatoimisto ja hallintovirasto ovat suljettuina pe 10.11. Keskusrekisteri ja seurakuntatoimistot ovat suljettuina myös pe 3.11. ja ke 15.11.

MYYJÄISET

pyhäinpäivänä 4.11.
klo 12-15

Käppärän hautausmaan
huoltorakennuksen kahviossa

POIKKEA KAHVILLE JA TEKEMÄÄN
EDULLISIA OSTOKSIA!

Urut valmistetaan tilan ja akustiikan
mukaan. Teljän kirkon urut ovat tyyliään
lähinnä barokkiurut.

Teljän kirkon urut
rakennettiin 20
vuotta sitten

Urut kuvastavat

Porin Teljän kirkon urut valmistuivat 20 vuotta sitten, pari vuotta myöhemmin kuin kirkkorakennus.

"Instrumenttina urut on ainutkertainen, kahta samanlaista ei löydy, sillä urut tehdään käsityönä tilaan ja sen akustiikkaan sopiviksi", kertoo Teljän seurakunnan urkuri Anne-Marie Grundstén.

Suomalaisten urkujen rakentamistaito on parissa vuosikymmenessä karttunut. Enää ei rakenneta kuten 1960- ja 1970-luvulla.

Urut äänitettiin 1970-luvulla terävästi ja kapeasti, mikä ei enää tyydytä yleisöä eikä soittajia. Esimerkiksi Teljän kirkon akustiikka vaatisi leveäsointisempia urkuja.

Nykyisin urukurakentamisessa yritetään kopioida vanhoja urkuja ja pi-

täytyä näin mahdollisimman autenttisisissa uruissa.

Porissa osittain vanhaan on palattu Ison metsäkappelin uruissa, joissa on ns. riippuva koneisto. Rakenteeltaan nämä Porin uusimmat urut ovat kuitenkin kompromissi, kuten seurakuntien urut yleensäkin.

"Esimerkiksi Teljän kirkon niin kutsutut barokkiurut ovat kompromissiratkaisu. Niihin on rakennettu mm. kaappi, jolla voi säädellä äänen voimakkuutta. Aitoihin barokkiurkuihin ei kaappi kuulu."

Kantorit ovat kahta mieltä siitä, pitäisikö urkujen olla puhdas kopio vanhoista, jonkin aikakauden tyylin mukaisista uruista, vai pitäisikö suosia kompromissiurkuja.

Anne-Marie Grundsténin mielestä pitää muistaa urkujen laaja käyttö seurakuntatyössä, joten kompromissit ovat arkityön realismia.

Hänestä on kuitenkin ollut upea kokemus päästä esimerkiksi Sveitsissä soittamaan vanhoja, autenttisia urkuja.

"Jokaisella aikakaudella on oma tapansa rekisteröidä urkukappalet. Soittaja tarvitsee tiedon, miten soittimesta saa esimerkiksi ranskalaistyyppistä urkumusiikkia. Italiassa on 1300- ja 1400-luvulta, Saksassa ja Sveitsissä 1600- ja 1700-luvulta autenttisia urkuja, jotka auttavat selvittämään, miltä säveltäjä on ajatellut työnsä kuulostavan."

Elämyksiä musiikista

Urkumusiikille soisi Porissakin laajemman kuulijakunnan. Mutta miten se onnistuu?

"Urkumusiikkiin pitää paneutua. Urkumusiikkia kuunnellessa pitäisi antaa itselleen aikaa paneutumiseen ja näin oppia pitämään urkumusi-

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa on kristillinen kustannustalo. Julkaisemme kahdeksaa eri lehteä mm. Kotimaa, Askel ja Lastenmaa. Liikevaihtomme viime tilikaudelta oli 50 milj.mk. Viikkosanomalehti Kotimaa kasvaa voimakkaasti, jonka takia etsimme iloiseen ja reippaaseen joukkoomme

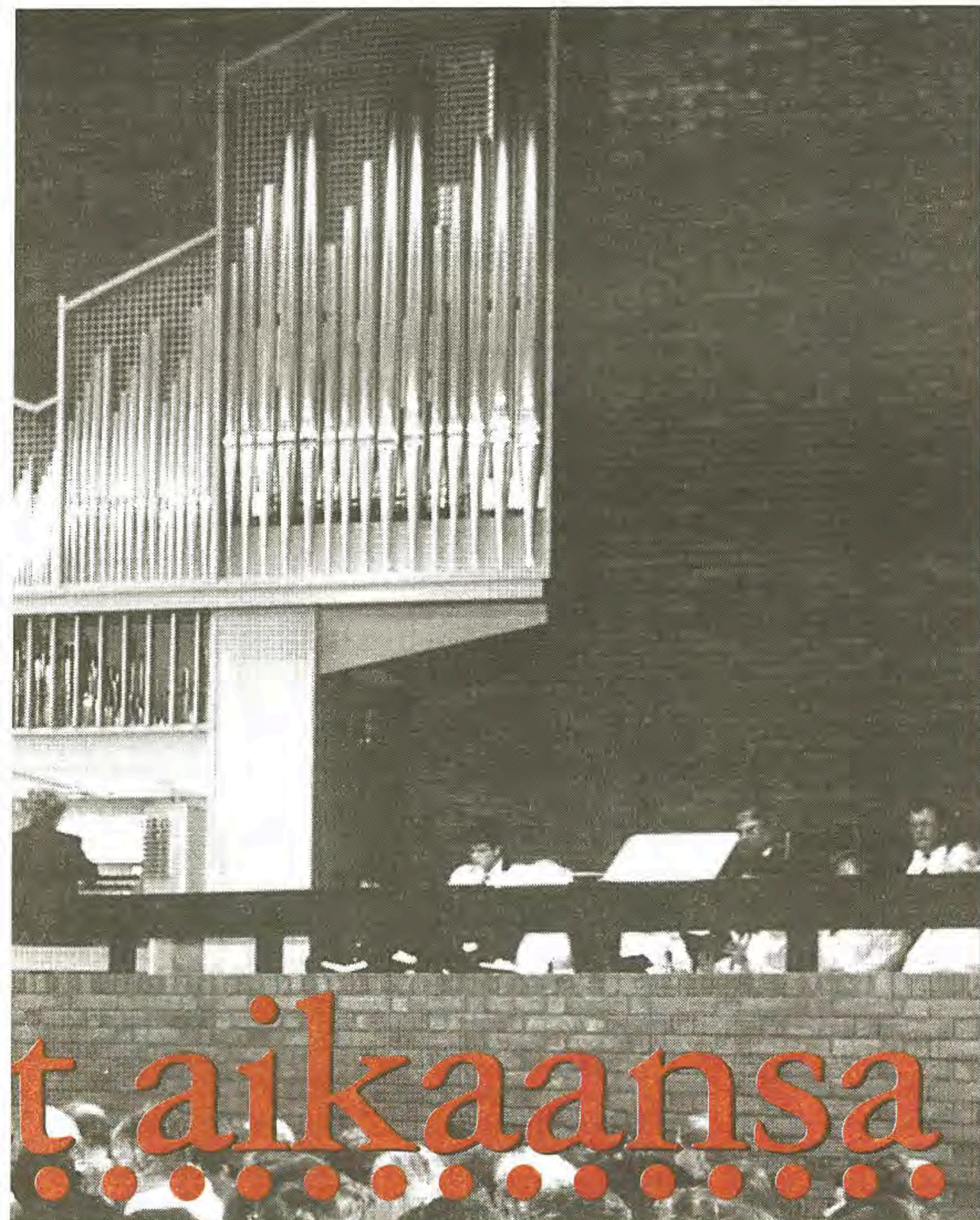
TILAUSMYYJIÄ

Toivomme hakijoilta aloitekykyistä ja myyntihenkistä asennetta puhelinmyyntityöhön. Työ tapahtuu pääasiassa iltaisin ja toimeen valitun kotona. Koulutamme Sinut tehtävääsi. Tilauksiin perustuvan rahallisen palkkion lisäksi Sinulla on mahdollisuus bonuksina erilaisiin matka- ja tavarapalkintoihin. Tule tarjoamaan lehtiä, joilla on sisältöä ja sanomaa.

Ota yhteys tänään tai viimeistään viikon sisällä:
Pauli Saukkonen puh. 949-601386, koti (957) 250 177,
Seppo S. Kosonen (90) 61302 278 tai 9400-601 385 tai
Kotimaa (90) 61302 267 Yrjö Kajander tai Sirkka-Liisa Sandl

KOTIMAA
Kustannus-Osakeyhtiö
Pohjoiskaari 15, 00200 HELSINKI

kista", arvelee Anne-Marie Grundstén.

Hän kiistää käsitykset, että urkumusiikki olisi raskasta, mutta myöntää urkutaiteilijoiden kappalevalintojen suppean skaalan.

"Pienempiäkin sävellyksiä voisi välillä soittaa. On monta kaunista urkuteosta, jotka eivät ole soittajien mielestä tarpeeksi vaikeita ja siksi ne jäävät pois ohjelmistosta."

Teljän kanttorit ovat suunnitelleet urkujen tunnetuksi tekemistä mm. järjestämällä juonnettuja konsertteja ja esittelemällä soitintaan yleisölle.

"Urut voi olla yhtä tuttu soitin kuin huilu tai piano. Eikä urkuri ole mikään maaginen velho."

Jos urut ovat esimerkiksi konserttitalissa, niillä voi soittaa mitä tahansa musiikkia. Mutta kun ne ovat kirkkotilassa, joutuu kirkkomusiikko jatkuvasti kysymään itseltään, mikä musiikki sopii kirkkoon.

Rajan vetäminen ei ole yksinkertaista.

"Esimerkiksi Enkeli taivaan -vir-

ren sävelmä on vanha saksalainen piirittanssi."

Hän pyytää musiikkitoiveita esittäviä miettimään, mikä musiikki sopii tyyllillisesti kirkkoon.

Urkujen viritys vie aikaa

Teljän kirkon uruissa on 34 itsenäistä äänikertaa, kolme sormiota ja jalkio. Urkupillejä on yhdessä äänikerassa 56 eli kaikkiaan 1904.

Teljän kirkon urut on rakennettu ahtaaseen tilaan. Niin tehtiin 20 vuotta sitten, nyt ratkaisut olisivat toisenlaiset.

Kirkon kiertoilmalämmitys tuottaa kanttoreille ylimääräistä huolta. Myös kuumuus on uruille turmiollista, sillä urut vaativat tasaisen kosteuden ja lämmön.

"Kesälauantaina viritetyt pillit ovat sunnuntai-iltana jo pielessä. Kun ensin on kirkon täysi väkeä konfirmaatiojumalanpalveluksessa ja illalla on urukonsertti, niin urkujen viritäjän on vaikea pysyä mukana", huokaa Anne-Marie Grundstén.

Hans Fagius soittaa juhla-konsertin

Teljän kirkon urkujen 20-vuotiskonsertissa soittaa ruotsalainen huippu-urkuri Hans Fagius. Konsertti on Teljän kirkossa sunnuntaina 19. marraskuuta klo 18.

Fagius on paitsi konsertoiva urkuri myös Kööpenhaminan musiikkikorkeakoulun urkujensoiton professori, urkukonsultti ja urkukilpailujen tuomari.

Hänen soitostaan kuulee mielenkiintoisella tavalla, miten eri tavalla urkuja voi käsitellä. Konserttiohjelmassa on vanhaa saksalaista musiikkia sekä modernia ja romanttista musiikkia.

"Näitä kaikkia voi soittaa Teljän kirkon uruilla, mutta ei mitään täydellisesti. Hän käyttää näiden urkujen mahdollisuudet hyväkseen," arvelee Anne-Marie Grundstén.

Juhlakonsertti on lähes päivälleen 20 vuotta urkujen vihkiäiskonsertista, joka oli 23. marraskuuta 1975. Tuolloin konserttoi Pentti Pelto. Hän on Teljän kirkon urkujen suunnittelija.

Sirkuksesta kirkkoihin

Pieni urkujen historia

Urkujen ensimmäisiä edeltäjiä ovat säkkipilli, pan-huilu ja kiinalaisten sheng-soitin.

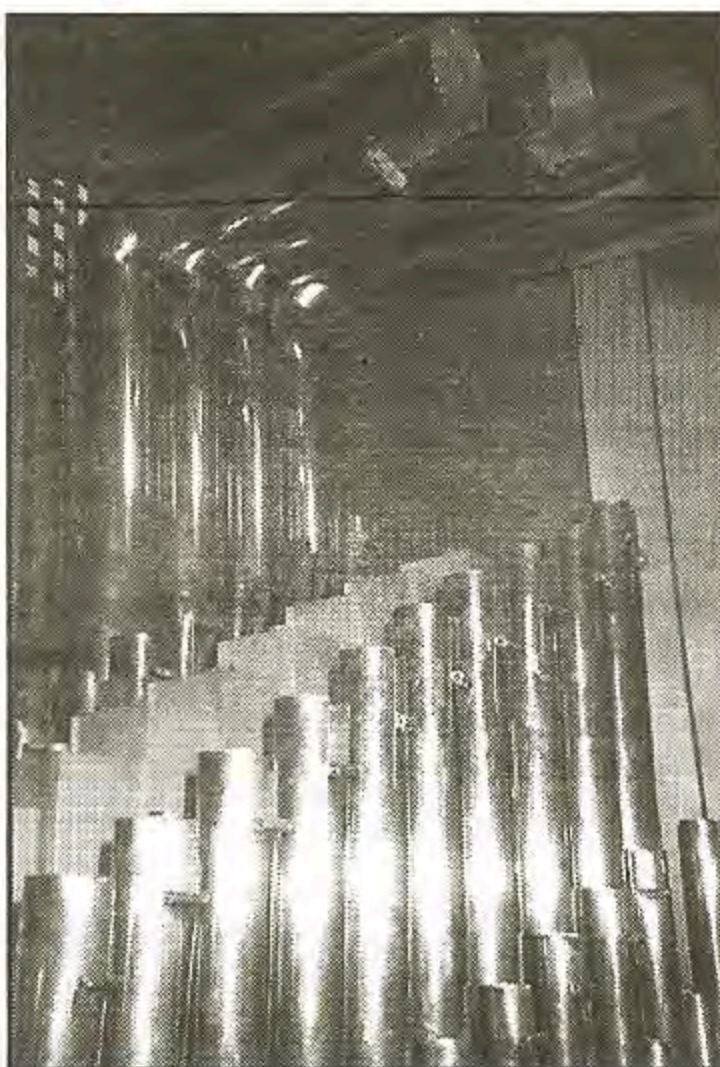
Antiikin aikana oli vesiurkuja, joihin ääni tuli veden paineesta. Roomalaisessa kirjallisuudessa on vesiuruista ylistäviä lausuntoja. Cicero kutsuu niitä "korvan herkuksi". Urut olivat sirkus- ja huvikäytössä.

Bysantissa vesiurut muuttuivat melko varhain paljeuruiksi, jollaisista löytyy kuvia jo 300-luvulta.

Urut olivat pitkään pieniä, olalla kannettavia soittimia. Niitä on kuvattu mm. 1100-luvun maalauksissa.

1100-luvulla ruvettiin pillistöjä yhdistämään eri äänikerroiksi. Äänikerta vastaa yhtä soitinta (kuten huilu, trumpetti). Suurin osa äänikerroista oli huuliäänikertoja.

1400-luvulla urkuihin tuli kieli-äänikerrat. Kun

lisäksi 1300-luvulla Hollannissa keksittiin urkuihin jalkio, olivat urut käyneet läpi kehitysvaiheensa.

Kun urkuja rakennettiin kirkkoihin, niin niille sävellettiin tilaan sopivaa musiikkia. Näin urkujen asema kirkollisena soittimena vakiintui.

1600- ja 1700-luvuilla rakennettiin hienoja nk. barokkiurkuja, jotka nimensä mukaan sopivat barokkimusiikin soittamiseen.

1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alkupuolella rakennettiin suuria konserttiurkuja.

Suurin osa seurakuntien uruista on nk. kompromissiurkuja, joilla voi soittaa monentyylistä musiikkia.

Kirkkojen ohella on Suomessa konserttiurut vain Finlandia-talossa ja Sibelius-Akatemiassa.

IKKUNAPENKKI

Marraskuun juhlat

Pyhäinpäivä ja isänpäivä ovat syksyn juhlia. Niissä on muutakin yhteistä kuin se, että ne sijoittuvat syksyn pimeimpään aikaan: molempiin liittyy vahvoja tunteita sekä monessa perheessä perinteitä ja tapoja, joita halutaan noudattaa.

Pyhäinpäivään liittyy muistikuvia hautausmaalla käynnistä ja kynttilän sytyttämisestä isovanhempien haudoille. Isänpäivään taas pienen pojan jännittänyt odotus isän avatessa pientä pakettia, johon omatekoinen lahja on kääritty. Mitä isä siitä sanoisi.

Nämä toisaalta erilaiset juhlapäivät ja niihin liittyvät muistot kertovat molemmat tänään siitä, että elämä on eroamista. Se on elämän luonne alusta loppuun, syntymästä kuolemaan.

Isänpäivän tunteet ja tunnelmat pysyvät, mutta pojasta on tullut isä ja isästä vaari. Lapsuuden kodista on erottava ajallaan. Samoin on luovuttava omista lapsistaan.

Samalla tavoin ajan kulusta ja elämän luonteesta muistuttaa pyhäinpäivä. Hautausmaalla jos missä näkee, että usko kaiken pysyvyyteen on harhaa. Toisaalta tuntee liittyvänsä sukupolvien ketjuun ja elämä saa mielekkyyden. Tulee aavistus siitä, että kaikkein tärkein elämässä ei koskaan kuole. Mieleen nousee surua ja ikävää, mutta toisaalta iloa ja kiitollisuutta.

Molemmat marraskuun juhlat muistuttavat omalla tärkeällä tavallaan nykyhetken merkityksestä. Menneisyyden valossa moni asia perhesuhteissakin tulee ymmärrettävämmäksi. Se auttaa elämään tätä hetkeä. Moni kokemus tulevaisuudessa on tästä hetkestä riippuvainen.

Nykyhetkestä avautuu mennyt ja tuleva. Mitä oikeastaan koko ajan odotamme?

Heikki Kruus

Kirjoittaja on Porin seurakuntien perheneuvoja

Uudistuva askel

Tutustu uuteen Askeleeseen ILMAISEKSI!

Uudistuva Askel on lehti juuri Sinulle, joka kyselet elämäsi suuntaa. Toista yhtä monipuolista ja avaraa kristillistä aikakauslehteä ei Suomessa ole. Askelesta löydät juttuja kiinnostavista ihmisistä, hengellisestä elämästä, ihmissuhteista, elämän tarkoituksesta ja toivon näkökulmista. Askel ei ole liian vaikea, ei liioin pinnallinen. Uskosta ja elämästä voi puhua myös ymmärrettävästi. Olli Seppälä, päätoimittaja

Tätä askelta en kadu, lähettäkää minulle näytenumero!

Nimi _____

Lähiosoite _____

Postinro. _____ -toimipaikka _____

Puhelin (myös suunta) _____

Postita tämä lipuke kuoressa osoitteella: Kustannus Oy Kotimaa/Askel, tilaajapalvelu, PL 137, 00201 Helsinki. Postimaksu 2,80.

Raamattukoulun luennoille ehtii vielä

Syksyn raamattukoulusta on jäljellä vielä kolme aiheetta.

Eivätkö kaikki kelpaakaan Jumalalle su 5.11. klo 17 Ahlaisten srk.koti, Jorma Pakkanen su 5.11. klo 18 Länsi-Porin kirkko, Antti Koivisto to 9.11. klo 18.30 palvelukeskus, Kari Erkkola to 16.11. klo 18 Pihlavan srk.talo, Soini Nieminen

Parannus, uskoontuleminen, uudestisyntyminen, vanhurskauttaminen... Menikö kaikki sekaisin? su 5.11. klo 17 Teljän kirkko, Osmo Kauppinen su 12.11. klo 17 Ahlaisten srk.koti, Osmo Kauppinen su 12.11. klo 17 Länsi-Porin kirkko, Reija Nordström to 23.11. klo 18.30 palvelukeskus, Veikko Hytti to 30.11. klo 18 Pihlavan srk.talo, Osmo Kauppinen

Pyhä Henki, paha henki, oma henki. Kuka meitä oikein kuljettaa? su 19.11. klo 17 Ahlaisten srk.koti, Soini Nieminen su 19.11. klo 17 Länsi-Porin kirkko, Antti Koivisto su 26.11. klo 17 Teljän kirkko, Taina Saine to 30.11. klo 18.30 palvelukeskus, Soini Nieminen to 14.12. klo 18 Pihlavan srk.talo, Sakari Leppänen

KOTI ON AINA INVESTOINNIN ARVOINEN

Perhomo Hällström

UUSIKOIVISTONTIE 73 Sirkustori Pori
PUH (939) 635 5489

Tämä on pyyntö Sinulle — tuo joulu lähimmäiselle!

Osallistu Kotimaan "Muista lähimmäistä" joululahja-keräykseen. Monet lähimmäisemme tarvitsevat sekä aineellista että henkistä tukea.

Keräyksemme tuotolla toimitamme seurakuntien diakoniatoimikuntien kautta joulupaketteja, jotka sisältävät ostokortin, Kotimaan puolen vuoden numerot sekä Kotimaan joulun.

Kotimaan Lähimmäisvastuu yhdessä Kotimaa-lehden kanssa järjestää "Muista Lähimmäistä" -keräyksen jo 32. kerran.

Keräyslupa EU4718/95

Tili 800014-639002

Muista lähimmäistä -keräys joulupaketteja suomalaisille!

Kotimaan Lähimmäisvastuu ry

LÄNSI-SUOMEN KORKEAKOULUYHDISTYS R.Y.
THE UNIVERSITY ASSOCIATION OF WESTERN FINLAND, INC.

LÄNSI-SUOMEN KESÄYLIOPISTO
PORI - RAUMA - HARJAVALTA - KOKEMÄKI

Avointa korkeakouluopetusta, ammatillista täydennyskoulutusta, valmentavia ja harastustavoitteisia kursseja, kulttuuritapahtumia, studia generalia -luentoja ja tilauskursseja.

Ympäri vuotisesti avoinna **keskuskanslia**, os. Kallio 2, 26100 Rauma, puh. (938) 824 0647 ja **Porin kanslia**, os. Otavankatu 3, 28100 Pori, puh. (939) 641 5275

SEURAKUNNISSA TAPAHTUU

AHLAINEN

Kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin klo 10: La 10 omaisten pyhä, ehtoollinen, luetaan vuoden aikana kuolneiden nimet, kirkko-kahvitilaisuus srk.kodissa — Su 5.11., Jussila — Su 12.11. S. Läh-teenmäki — Su 19.11., ehtoollinen, Jussila — Su 26.11., Jussila — Su 3.12. partiolaisten kirkko-pyhä, ehtoollinen, kirkkokahvi srk.kodissa ja partiolaisten myy-jäiset renkipirtissä

Seurakuntakoti

Raamattukoulu Su 5.11. klo 17 Eivätkö kaikki kelpaakaan Jumalalle?, Jorma Pakkanen — Su 12.11. klo 17 Parannus, uskoontuleminen, uudestisyntyminen, vanhurskauttaminen. Menikö kaikki sekaisin?, Osmo Kauppinen — Su 19.11. klo 17 Pyhä Henki, paha henki, oma henki. Kuka meitä oikein kuljettaa?, Soini Nieminen **Lähetyspiiri** Ti 7.11. ja 21.11. klo 13

Vanhemman väen piiri Ke 8.11. klo 13
Naistenpiiri Ke 15.11. ja 29.11. klo 13

Lähetysilta

Ti 14.11. klo 19 Toivo Peltomäellä

Seurakuntaretki

Reposaaren seurakuntaan 14.11. Lähtö Ahlaisten seurakuntakodista klo 12.30. Ilm. A Nummelle p. 548 6052.

KESKI-PORI

Palvelukeskus

pe 3.11. klo 9–11 elintarvikejake-lu Keski-Porin tarvitseville
pyhänpäivä 4.11. klo 10 ehtoollis-jumalanpalvelus, Heikkilä, Erkkola, Kirkkokuoro. Pyhänpäivän jumalanpalveluksessa luetaan vainajien nimet ja sytytetään kynttilä läheisen muistolle, tilaisuus jatkuu omaisten kahvitilalla
Sunnuntaina 5.11. klo 10 ehtoollisjumalanpalvelus, Raunohyödistys, jumalanpalveluksen jälkeen seurat
klo 14 Raamattuopiston tilaisuus **klo 18** Tuomas-messu **ke 8.11.** klo 18 Lotta perinne-tilaisuus **to 9.11.** klo 18.30 raamattukoulu, "Eivätkö kaikki kelpaakaan Jumalalle?", Erkkola **Sunnuntaina 12.11.** klo 10 ehtoollisjumalanpalvelus, Hytti, Raunu, nuorisotyön johtokunta, Katajanmarjat, Porin seudun invalidien kirkkopyhä **klo 13** Kalevalaisten naisten ke-rijuhlia **klo 15** tilaisuus omaisensa tai läheisensä menettäneille **ke 15.11.** klo 7.45 aamuehtoollinen **to 16.11.** klo 18.30 virsilauluilla **la 18.11.** klo 10–13 diakoniamyyjäiset **Sunnuntaina 19.11.** klo 10 ehtoollisjumalanpalvelus, Raunu, Auerma, Ylistyslaulajat, kirkkokuljetustaksi **klo 19** konsertti, Esa Simojoki laulu, Juhani Kempainen säestys, ohjelma 20 mk, tuotto SLEY:n lähetystyölle **ti 21.11.** klo 14 merimieslähetysjuhla, Esko Vepsä **to 23.11.** klo 18.30 raamattukoulu "Parannus,

uskoontuleminen, uudestisyntyminen, vanhurskauttaminen — menikö kaikki sekaisin", Hytti **pe 24.11.** klo 18 retkipiiri **la 25.11.** klo 9–13 munuaistauti-yhdistyksen myyjäiset **la 25.11.** klo 18 sanan ja rukouksen ilta

Sunnuntaina 26.11. klo 10 ehtoollisjumalanpalvelus, Turtola, Hytti, Gideonit **klo 12** rukoulevaisseurat **klo 13.30** Raamattuopiston tilaisuus **klo 17** vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollinen, Hytti **to 30.11.** klo 18.30 raamattukoulu "Pyhä Henki, paha henki, oma henki — kuka meitä oikein kuljettaa?" Soini Nieminen **pe 1.12.** klo 9–11 elintarvikejake-lu Keski-Porin tarvitseville **su 3.12.** klo 10 ehtoollisjumalanpalvelus, Auerma, Erkkola, Kirkkokuoro, jumalanpalveluksen jälkeen lähetysten adventtilounas

Toimintapiirejä palvelukeskuksessa

Raamattupiirit tiistaisin klo 8.50 — keskiviikkoisin klo 19 (1., 15. ja 29.11.) — torstaisin klo 13 ja torstaisin klo 15.30 **Lähetyspiiri** maanantaisin klo 18.30

Hopeakerho tiistaisin klo 13 (7. ja 21.11.)

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10 (8. ja 22.11.)

Runopiiri tiistaisin klo 13.15

Merimieskirkkopiiri tiistaisin klo 15.15

Miestenpiiri keskiviikkoisin klo 18.30

Aamurukous ma–pe klo 7.15

Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18

Keskusteluryhmä itsemurhan tehneiden läheisille kokoontuu marraskuussa joka keskiviikko klo 18–19.30. Ryhmän ohjaajina Raili Turtola ja Lea Rantamaa.

Kuorot

harjoittelevat palvelukeskuksessa. **Keski-Porin kirkkokuoro** keskiviikkoisin klo 18.30

Koraalikuoro torstaisin klo 12 **Porin Ylistyslaulajat** maanantaisin klo 18.30 (13. ja 27.11.)

Kirkkokuljetustaksi

Taksi 1 klo 9.15 Lyttylä, linja-auton kääntöpaikka, Toukarin koulu, Luotsimäentie, Jokisatamantie. Klo 9.35 Peräsimentie 5, Palvelukeskus **Taksi 2** klo 9.15 Vaasantien, Hyvelän risteys, Hyvelänraitti, Kylläntie, Alikyläntie, Ylikyläntie, Ruosniementie. Klo 9.30 Ruosniemen kirkkopäivä, Ruosniementie, Karjasillantie, Asematie, Isojoenrannantie, Sunniementie, Sunniemen kääntöpaikka, Isojoenrannantie, Ruosniementie, Toejoenrantakatu, Tipurinkatu, Palvelukeskus **Taksissa lappu kirkkokuljetus, meno-paluu 14 mk.**

Ruosniemi

la 4.11. klo 15 pyhänpäivän sävelhartausta, Ruosniemen seurakuntakuoro, Juhani Kempainen, Risto Auerma **su 5.11.** klo 12 jumalanpalvelus, Turtola **la 11.11.** klo 18 sanan ja ylistyksen ilta **su 12.11.** klo 12 ehtoollisjumalanpalvelus, Hytti **to 16.11.** klo 18.30 lähetysten ilta **su 19.11.** klo 12 jumalanpalvelus, Raunu, Sotiemme veteraanien kirkkopyhä, eptola Niilo Perälä, jumalanpalveluksen jälkeen kahvitilaisuus, Sakari Alftan **su 19.11.** klo 17 Raamatun tutkistelua, Auerma **la 25.11.** klo 11–14 lasten puuhapäivä **su 26.11.** klo 12 ehtoollisjumalanpalvelus, Turtola

Toimintapiirejä Ruosniemessä

Hopeakerho tiistaisin klo 12 (7. ja 21.11.)

Lähetyspiiri kodeissa keskiviikkoisin klo 18.30 (1.11. Karimaalla, Mustakorventie 13, 15. ja 29.11.)

Raamattupiirit tiistaisin klo 18 (7. ja 21.11.) ja torstaisin klo 18.30 (9. ja 23.11.)

Päiväpiiri torstaisin klo 13 (2., 16. ja 30.11.)

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10 (8. ja 22.11.)

Pyhäkoulu sunnuntaisin klo 10 Seessalla, Juolukkatie 10 (19. ja 26.11.)

Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 19

Pormestarinluoto

to 9.11. klo 18.30 sanan ja rukouksen ilta **su 12.11.** klo 12 perhekerho, Erkkola, Isosannan koulun lapset laulavat, täytekkukahvit **su 26.11.** klo 14 seurakuntatilaisuus, Matti Posti **la 2.12.** klo 11–13 myyjäiset, kirpputori **su 3.12.** klo 14 adventtijuhla

Toimintapiirejä

Pormestarinluodossa

Raamattupiirit maanantaisin klo 18.30 (13. ja 27.11.) ja keskiviikkoisin klo 18.30 (8. ja 22.11.) **Lähetyspiiri** keskiviikkoisin klo 13 (8. ja 22.11.)

Hopeakerho tiistaisin klo 12 (14. ja 28.11.)

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10 (8. ja 22.11.)

Kaakaoppyhäkoulu lauantaisin klo 12 (11., 18. ja 25.11.)

Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13 (7. ja 21.11.)

Ollaan yhdessä, Peräsimentie 5, keskiviikkoisin klo 13

Ruskakoti, Peräsimentie 5, to 9.11. klo 14 hartaushetki

Toejoen

su 5.11. klo 14 ehtoollisjumalanpalvelus, Auerma **su 5.11.** klo 15.30 raamattutunti, Pentti Heinilä **su 3.12.** klo 14 mukulamessu ja adventtijuhla, Raunu

Toimintapiirejä Toejoella

Raamattupiiri tiistaisin klo 18.30 (14. ja 28.11.)

Hopeakerho, Tipurinkatu 20, keskiviikkoisin klo 13 (1., 15. ja 29.11.)

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10 (8. ja 22.11.)

Pyhäkoulu sunnuntaisin klo 11

Lapsikuoron harjoitukset tiistaisin klo 17

Lyttylä

su 12.11. klo 15 isänpäiväjuhla

Hopeakerho torstaisin klo 13 (9. ja 23.11.)

Lähetyspiiri torstaisin klo 14 (2., 16. ja 30.11.)

Toukari

sunnuntaisin klo 15 miesten raamattupiiri Väinö Heinolla (12.11.)

sunnuntaisin klo 16 raamattupiiri Anneli Laaksosella (12. ja 26.11.)

su 3.12. klo 14 koko perheen adventtijuhla Kisapirtillä, Turtola

Isojoenranta

Hopeakerho keskiviikkoisin klo 13 (1., 15. ja 29.11.)

su 3.12. klo 15 adventtijuhla

Hyvelä

Hopeakerho tiistaisin klo 13 (14.11. Maire ja Väinö Liipolla)

Käppärän iso kappeli

su 26.11. klo 18 ilthartausta

Tyttökerhot

7–14-vuotiaille **Pormestarinluodon** seurakuntakoti maanantaisin klo 17–18.30

Toukarin koulu maanantaisin klo 16–17

Palvelukeskus tiistaisin klo 17–18

Toejoen pappila torstaisin klo 17–18

Ruosniemen kirkko perjantaisin klo 17–18.30

Tiedustelut Anne Sillasto, työp. 828 773 ti 15–17 tai kotip. 6324 658.

Poikakerhot

7–14-vuotiaille **Palvelukeskus** maanantaisin klo 17

17 sählylennokki, klo 18 sählylennokki, klo 19 sähly, klo 20 jumppa

Toejoen koulu tiistaisin klo 15.30

Lyttylän rukoushuone tiistaisin klo 17

Pormestarinluodon seurakuntakoti keskiviikkoisin klo 15

Ruosniemen koulu keskiviikkoisin klo 16

Toukarin koulu torstaisin klo 14

Isosannan koulu torstaisin klo 15

Tiedustelut Eero Vesala p. 6380 023 tai 949-593 574

Nuoret

Rippikoulu ilmoittautumisen to 2.11. Klo 17 ilta- ja päivä-rippikouluun sekä hiihtoloma- ja laskettelurippikouluun ja

klo 18 leiririppikouluun sekä Saksan- ja vaellusrippikouluun. **Ristorasti** Mikonkatu 8, joka toinen tiistai klo 18 (7. ja 21.11.)

Isoskoulutus Mikonkatu 8, torstaisin klo 18–20. Aiheita: 2.11. rippikouluilmoittautuminen Palvelukeskuksessa klo 17 ja 18, 15.11. Tonne vai tänne vai mihin?, 30.11. Hiljainen hetki, 24.–26.11. isosviikkis Silokalliolla. **Nuortenillat** Mikonkatu 8, perjantaisin klo 19–21. Aiheita: 3.11. Miten meidän käy?, 10.11. Rumaa ja kaunistaa, (17.11. ei iltaa/Maata näkyvissä tapahtuman vuoksi), 24.11. Iso kirja puhuu, 1.12. Samalla mitalla takaisin)

LÄNSI-PORI

Länsi-Porin kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhisin klo 10: La 4.11., H Heino, Koivisto, Yrjölä — Su 5.11., Koivisto, Kaartinen, Yrjölä, kahvi lähetysten hyv. — Su 12.11., Laiho, Nordström — Su 19.11. Kaartinen, Koivisto, Yrjölä — Su 26.11. jumalanpalvelus nykyisen kirkkokäsikirjan mukaan, Laiho, kirkkokahvi ja kirkonmääräällä keskustelua **Raamattukoulu** Su 17: Su 5.11., Koivisto — Su 12.11., Nordström — Su 19.11., Koivisto **Aamurukous** To 7 **Arkimessu** To 18.30 **Omaisten ilta** To 4.11. klo 17, kahvitus **Israel-ilta** Ti 14.11. klo 18, M ja T Langi

Kirjallisuuspiiri Ma 13.11. klo 19

Preiviikin kirkko

Jumalanpalvelus Su 19.11. klo 12, Kaartinen, Yrjölä

Lattomerén kirkko

Ehtoollisjumalanpalvelus Su 5.11. klo 12, Koivisto, Yrjölä

Käppärän iso kappeli

Pyhänpäivän hartaus La 4.11. klo 16, Kaartinen, Yrjölä

Iltapäiväkerhot

eläkeikäisille Länsi-Porin kirkolla joka toinen Ke 13, seur.15.11. ja 29.11. — Rauhankuisto 1:ssä joka toinen Ke 13, seur.8.11. (Olotuvalla) ja 22.11. — Lattomerén kirkolla joka toinen Ti 12, seur. 14.11. ja 28.11. — Preiviikin kirkolla Ma 12–15 kerran kuukaudessa, seur. 6.11. (Olotuvalla) — Pietniemen srk.talolla Ke 13 kerran kuukaudessa, seur.8.11.(Olotuvalla) ja 22.11. — Niittymaan PVY:n talolla To 13 kerran kuukaudessa, seur. 9.11.(Olotuvalla) — Viasveden Talouskaupalla To 13 kerran kuukaudessa, seur. 23.11. (Pietniemen, Preiviikin, Niittymaan ja Rauhankuiston ilta-päiväkerhot kokoontuvat viikolla 6–10.11. Olotuvalla.)

Viasveden seurakuntailta Ke 15.11. klo 19 Kirsti Viljalla

Nappulakerho

Pietniemen srk.talolla joka toinen Ke 10–12, seur. 8.11. ja 22.11.

Olotuvalla, Ojuntie 4: joka toinen Ke 12–14, seur. 15.11. ja 29.11.

Pyhäkoulu

Sunnuntaisin Länsi-Porin kirkko klo 12 — Pietniemen seurakuntatalo klo 13 — Lattomerén kirkko klo 13

Tyttökerhot

Ti 16–18 kokkikerho 9–13 v. Pietniemen srk.talo — Ke 16–17 puuhis Länsi-Porin kko — To 17–18 Niittymaan koulu — To 18–19 Preiviikin kko — To 17–18 Lattomerén kko — To 15.30–17.30 kokkikerho 7–8 v. Pietniemen srk.talo

Poikakerhot

Ti 16–17 Pietniemen srk.talo — Ti 17–18 Preiviikin kko — Ke 16.30–17.30 sähly 11–14 v. Länsi-Porin kko — Ke 17–18 Lattomerén kko — To 15.30–16.30 sähly 7–10 v. Länsi-Porin kko

Nuoret

Länsi-Porin kirkolla Ma 19 tuikkua, 13.11. ei tuikkua osall. 12.11. klo 17 raam.kouluun — Ti 19 peli-ilta — To 16.11. ja 30.11. klo 18 isoskoulutus — Pe 19 nuortenilta, pe 10.11. K Paukku-

sen aihe "Uskonko vai enkö", pe 24.11. Pakeri, Pe 3.11. ei iltaa, gospelmessu Teljän kko — Pe 17.11. ei iltaa — Su 10 messu — Su 5.11. ja 26.11 raamis — La 11.11. klo 21–24 gospelkahvila, Punainen Puu ja Vastamyrkky Pietinmen srk.talo Ti 18–21 open doors

Länsi-Porin työtupa,

Länsi-Porin kirkolla ompelua, kudontaa, leivontaa: avoinna Ke 9–16, nuorten äitien työtupa Ti 21 17

TOIMINTAVIIKKO OLOTUVALLA

1-vuotispäivän merkeissä 6.–10.11: aAvoinna päivittäin klo 10–14, kakkukahvit päivittäin. Ohjelmassa: Ma 6.11. puuropäivä — Ti 7.11. klo 10.30 hartaushetki, klo 10–14 1-v.syntymäpäiväkahvit — Ke 8.11. klo 13 Sanan ja laulun juhla, Laiho, Yrjölä, Ylijoki, Kivimaa — To 9.11. klo 13 Sanan ja laulun juhla, Yrjölä, Kivimaa, Yrjölä, kulj. klo 12.15 Lattomereltä ja 12.30 Niittymaalta — Pe 10.11. verensuolainen ja verensokerin mittauksia klo 10–12 ja klo 12 Sanaa viikonvaihteeksi — Lisäksi 9.11. ja 16.11. silkkimaalauskurssit, hinta 100 mk, ilmoittautumiset Olotuvalle p. 6377 044

PIHLAVA

Pihlavan kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: La 4.11., ehtoollinen, luetaan pyhäpäivän jälkeen kuolleiden nimet ja sytytetään muistokynttilät, Hietalahti, Huhtala, kahvivilaisuus srk.salissa — Su 5.11. Huhtala, Tiira — Su 12.11., Hietalahti — Su 19.11., ehtoollinen, Tiira, P Immonen — Su 26.11., Hietalahti, Huhtala — Su 26.11. klo 18 Tuomasmessu

Metsäkappeli

Ilta kirkko la 4.11. klo 18, Tiira

Kirkon seurakuntasali

Sanan ja rukouksen ilta la 11.11. klo 18

Pihlavan seurakuntatalo

Rippikouluun ilmoittautuminen to 2.11. klo 17–19

Lystyleikkisunnuntai su 12.11. klo 14–16

Me miehet ilta ma 13.11. klo 18, Hietalahti

Raamattukoulu To 16.11. klo 18 Eivätkö kaikki kelpaakaan Jumalalle?, S Nieminen — To 30.11. klo 18 Parannus, uskontuleminen, uudestisyntyminen, vanhurskauttaminen. Menikö kaikki sekaisin?, O Kauppinen

Rukouspiiri Ma 18

Lähetyspiiri joka toinen Ti 18.30, seur. 14.11.

Perhekerho joka toinen Ke 10, seur. 15.11.

Elävää vettä -ilosanomailta Pe 18

Kyläsaaren seurakuntatalo

Jumalanpalvelus kuukauden 1. sunnuntai klo 12, seur. 5.11., Tiira

Seurakuntapiiri joka toinen Ke 13, seur. 8.11.

Lähetyspiiri joka toinen To 19, seur. 9.11.

Mäntyluodon seurakuntakoti

Jumalanpalvelus Su 12.11. klo

12, Hietalahti
Diakonia/merimislähetyspiiri
Ke 14 vuoroviikoin

Pappilan tiloissa

Kirpputorilauantaisin klo 10–13

PORIN TELJÄ

Teljän kirkko

Jumalanpalvelukset klo 10 Pyhänpäivä 4.11. Hannu Dietrich, Pasi Viitanen, Teljän Ilta-päiväkuoro, kuoronjohtajana ja kanttorina Heli Lehtonen su 5.11. Eija Mäkinen, Simo Koivunen, kanttorina Heli Lehtonen, rovastikunnallinen kehtysvammaisten kirkkopyhä, jumalanpalveluksen jälkeen keittolounas, kahvi ja ohjelmatuokio su 12.11. Taina Saine, Pertti Kymäläinen, Porin Poikakuoro, joht. Vuokko Järvenpää, kanttorina Anne-Marie Grundstén, jumalanpalveluksen jälkeen Teljän Tuikkeitten tarjoama soppalounas su 19.11. Simo Koivunen, Helge Ranta, epistola Eeva Laikkala, Lau-luryhmä Sarinat, kanttorina Anne-Marie Grundstén, Rintamalaisten kirkkopyhä, jumalanpalveluksen jälkeen seppeleenlasku Keski-Porin kirkon sankarihaukalla su 26.11. ehtoollinen, Pasi Viitanen, Hannu Dietrich, kanttorina Anne-Marie Grundstén

Väinölän kirkko

Jumalanpalvelukset klo 11 su 5.11. ehtoollinen, Pasi Viitanen su 12.11. ehtoollinen, Markku Sumiala, lapsikuoro "Tuhannet sydämet" kuoronjohtajana ja kanttorina Heli Lehtonen, perheleiriläisten kirkkopyhä, kirkkokahvi su 19.11. Markku Sumiala, kanttorina Heli Lehtonen, Hamaalinalaisten ja Kartanomäkiläisten kirkkopyhä, kirkkokahvi su 26.11., Pertti Kymäläinen

Diakonialaitoksen Martintalo

la 4.11. klo 15 pyhänpäivän ehtoolliskirkko, Hannu Jaatinen, kanttorina Heli Lehtonen

Omaisten kirkkoilta

pyhänpäivänä 4.11. klo 18 omaisten kirkkoilta ja kahvihetki Teljän kirkossa

Inkerin kirkon

sukulaikansatyö ilta Teljän kirkolla to 9.11. klo 19, vierailloina mukana Keski-Venäjältä Joshkar-Olan seurakunnan kirkkoherra Juha Väliaho ja hänen eestiläinen puolisonsa Anu Väliaho marilainen balettitaitteenopettaja Maria Solovjova ja komilainen Vladimir Kushmanov, tilaisuuden juontaa Reetta Kopsa

Urkujen

20-vuotiskonsertti

Teljän kirkon urkujen 20-vuotiskonsertti su 19.11. klo 18, urkuri Hans Fagius

Ilta-päivä virsien parissa

yhteislaulutilaisuus sunnuntaina 12.11. klo 15 Teljän kirkolla, Teljän Ilta-päiväkuoro, joht. Heli Lehtonen, Simo Koivunen

Raamattuluennot

Teljän kirkon Yläsalissa klo 17 su 5.11. "parannus, uskontuleminen, uudestisyntyminen, vanhurskauttaminen... Menikö kaikki sekaisin?", Osmo Kauppinen

su 26.11. "Pyhä Henki, paha henki, oma henki. Kuka meitä oikein kuljettaa?", Taina Saine

Yhdessä-ilta

su 12.11. klo 17 Teljän kirkossa, mm. Pertti Kymäläinen, Fisher-men-ryhmä, ylistyslaulua, esirukous- ja sielunhoitopalvelua

Lähetyspiirit:

Maanantai-piiri joka toinen ma klo 19 Teljän kirkolla, seuraavat 6.11. ja 20.11. Sampolan lähetyspiiri, Puhurintie 10, joka toinen ti klo 19, seuraavat: 14.11. ja 28.11. Tiilimäen lähetyspiiri, Diakonialaitoksen Martintalo, joka toinen ke klo 16, seuraavat: 8.11. ja 22.11.

Päiväpiirit:

Teljän kirkolla joka toinen ma klo 13, seuraavat 13.11. ja 27.11. Kasvihuoneenkatu 16, joka toinen ke klo 13, seuraavat 8.11. ja 22.11. Aravan kerhohuoneella, joka toinen ti klo 13, seuraavat: 14.11. ja 28.11. Väinölän kirkolla, joka toinen to klo 13, seuraavat: 2.11., 13.11. ja 30.11. Sampolan vanhustentalossa, joka toinen ti klo 15, seuraavat: 7.11. ja 21.11.

Kohtauspaikkakerho

Pinomäen koululla joka toinen to klo 13, seuraavat: 9.11. ja 23.11.

Diakoniapiirejä:

Kasvihuoneenkatu 16, joka toinen ma klo 13, seuraavat 6.11. ja 20.11. Esivallankatu 6 joka toinen ke klo 13, seuraavat: 8.11. ja 22.11. Väinölän kirkolla joka toinen ma klo 13, seuraavat: 6.11. ja 20.11. Työtupa Väinölän kirkolla, tied. Pirjo Paukkuselta, puh. 6460 718. Voit kutoa mattoa, poppanaa, ripsiliinaa, leikata matonkuteita. Lähimmäispalvelusta voit tiedustella Pirjo Paukkuselta, puh. 64 60 718. Seuraava kokoontuminen 30.11. klo 18 Oikokadulla.

Me Naiset

nuorten naisten keskustelupiiri kokoontuu Väinölän kirkolla kerran kuukaudessa, seuraava 28.11. klo 18, tied. Pirjo Paukkuselta, puh. 6460 718

Perhekerho

Väinölän kirkolla joka ke klo 10 ohjelmassa: 1.11. isänpäiväskarttelua 8.11. "Saako usko kasvaa?", Leila Mansukoski 15.11. "Ihastuttava — vihastuttava suku!", Heikki Kruus 22.11. vapaata yhdessäoloa 29.11. jouluskarttelua

Ryhmä läheisensä menettäneille

kokoontuu Esivallankatu 6:ssa, tied. Sinikka Orjalalta, puh. 6334 029

Raamattupiirit

Väinölän kirkolla joka toinen ma klo 19 (pariton viikko) tied. Marjukka Hankilampi, puh. 6354 939 joka toinen ma klo 18 (parillinen viikko) tied. Helen Hagner, puh. 6461 085

Nuorten aikuisten raamattupiiri, joka toinen su klo 18, seuraava 8.10. tied. Juha ja Ritva Tommila, puh. 6461 336

Teljän kirkolla miestenpiiri joka toinen ke klo 18 (pariton viikko), tied. Markku Sumiala, puh. 6338 339

Aravan kerhohuoneella Torstai-piiri joka to klo 10, tied. Margit Tuure-Laurila, puh. 6333 966

Kalaholman kerhohuoneella, Haukikuja 32, joka to ma klo 18.30 (parillinen viikko), tied. Marjukka Hankilampi, puh. 6354 939

Esivallankatu 6 joka toinen ma klo 17 (pariton viikko) tied. Anita Ellmén, puh. 6378 079

Raamattupiirejä kodeissa:

Koivistonluodossa joka toinen ti klo 18, tiedustelut Raimo Aalto, puh. 6460 039 Uudellakoivistolla, Taina Salmisella, Koivistonpuistikko 51 D 75, tied. Taina Salminen, puh. 6353 702 tai Annikki Kataja, puh. 6412 413

Koivulassa, joka toinen ti klo 18.30 (pariton viikko) tied. Liisa Syrjä

Nuoret aikuiset:

Lähetyskeskus "Neljän Ristin Pöytä" tempauksia lähetystyön hyväksi, tiedustelut Harri Saine, puh. 6356 696

Nuorten aikuisten raamattupiiri Väinölän kirkolla joka toinen su klo 18, tied. Juha ja Ritva Tommila, puh. 6461 336

"Me Naiset" nuorten naisten keskustelupiiri Väinölän kirkolla kerran kuukaudessa, seuraava 28.11. kello 18, tied. Pirjo Paukkunen, puh. 6460 718

Nuoret

Rippikouluun!! Teljän kirkolla to 2.11. klo 17 ilmoittautuminen iltarippikouluun ja lasketteluriparille ja klo 18 ilmoittautuminen kesän leireille ja vaellusriparille.

Isoiskurssi ti 14.11. ja 28.11. kello 17–19 Teljän kirkon Yläsalissa

Nuorten perjantaitkirkko

Teljän kirkolla perjantaina 3.11. kello 19, Afrikkalainen gospelmessu, Henkka Rantanen, Rampe, Taina Saine, Päivi Holkko Bänd

Nuortenilta pe 24.11. klo 19

Väinölän kirkolla Peli-illat Herralahden ala-asteella, keskiviikkoisin klo 16.30–18. Retki "Maata näkyvissä" — tapahtumaan Turkuun 17.–19.11. Tiedustelut Teljän seurakunnan nuorisotoimistosta puh. 6352 526 osoite, Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50. Soitele tai tuu käymään!

Tyttökerhot

Teljän Kirkko, Koivistonpuistikko 50, tiistaisin klo 16.30–18 Väinölän kirkko, Päkintie 1, tyttöjen kikkikerho maanantaisin klo 16.30–18 ja tyttökerho (7–10 vuotiaille) keskiviikkoisin klo 17–18.30 Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, tyttökerho (7–10 vuotiaille) perjantaisin klo 16.30–18

Kalaholman kerhohuone, Haukikuja 32, tiistaisin klo 17.30–19 Herralahden ala-aste, Kuninkaanhaanaukio 4, maanantaisin klo 16.30–18

Lähetysklubi, Kasvihuoneenkatu 16, lähetysklubi tytöille ja pojille, joka toinen torstai klo 16.30–18

Teljän lapsikuoron "Tuhannet sydämet" (7–13 vuotiaille), harjoitukset Väinölän kirkolla tiistaisin klo 15.30, kuoroa johtaa Heli Lehtonen, puh. 6462 448

Poikakerhot

Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, elektronikkakerho maanantaisin klo 16.30–18 Väinölän kirkko, Päkintie 1, lennokkikerho torstaisin klo 18–19.30

Väinölän ala-aste, Luodontie 1, sählykerho (1980 ja sen jälkeen synt.) maanantaisin klo 16–17.30 Väinölän ala-aste, Luodontie 1, sählykerho tiistaisin klo 16–17.30

Palvelukeskus, Eteläpuisto 10, isien ja poikien sählykerho keskiviikkoisin klo 17–19

Pyhäkoulut

Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, su klo 10 Väinölän kirkko, Päkintie 1, su klo 11

Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, su klo 18

Kalaholman kerhohuone, Haukikuja 32, su klo 13

Esivallankatu 6, su klo 13

Tapionkatu 8, su klo 12

Arkipyhäkoulu maanantaisin klo 16.30 Aravan kerhohuone,

Oikokadun ja Uusikoiviston tien kulma, sisäpiha, Oikokadun puolelta sisään.

Päiväkotipäivä, Hamaalinnantie 3, joka toinen ti klo 17.30 (parillinen viikko)

Lisätietoja:

Poikakerhot, Vesa Saarela, puh. 6352 526 (varmimmin ke 14–16) koti 6463 717

Tyttökerhot, Maija Salmijärvi, puh. 6352 526 (varmimmin to 14–16) koti 6355 839

Lähetysklubi ja pyhäkoulut, Eija Kymäläinen, puh. 6352 526

REPOSAARI

Kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin klo 10: La 4.11. pyhänpäivän ehtoollisjumalanpalvelus, sytytetään kynttilät vuoden aikana poissukunneiden muistolle, Räike, Vartio, kirkkokahvi srk.kodissa — Su 5.11., Räike, Vartio — Su 12.11. televisiojumalanpalvelus (TV 2), kuvataidesaarna ja liturgia, Räike, kirkkokuoro, Vartio, P. Holkko, E-L Savioja, M. From, kirkkovieraita pyydetään saapumaan viimeistään klo 9.45 — Su 19.11. ehtoollinen, Räike, Vartio — Su 26.11. Nieminen, Vartio

Seurakuntakoti

Kuntokerho Ti 7.11., 14.11. ja 21.11. klo 13, myös kahvi

Raamattuilta To 9.11. klo 19 Sakari Leppäsen aihe "Pelastushistorian alkusäteet", kahvi

Lähetysilta To 16.11. klo 19, kuva-aihe thai-hahmoista, Jaakko ja Maija Mäkelä

Pappila

Äiti-lapsikahvila Ma 13

Naisten raamattupiiri Ma 19

Muuta

Saaston lähetysilta To 30.11. klo 18 laivalähetysessä, Satamapuisto 2, tutustutaan Elgö-laivaan

DIAKONIAKESKUS

Toimintaa palvelukeskuksessa, Eteläpuisto 10 B: Katulähetysilta perjantaisin klo 18.30

Pullakirkko sunnuntaisin klo 9

Raamattukerho Ma 13 ja Eläkeläiskerho Ke 13

Mielenterveyskerho joka toinen To 12, seur. 2.11., 16.11. ja 30.11.

Invalidikerho 10.11. ja 8.12. klo 13

Näkövammaiset

Päiväpiiri joka toinen Ke 12.30 palvelukeskuksessa, seur. 8.11. ja 22.11. — Sunnuntai-kerho kerran kuukaudessa, seur. 5.11. klo 15 palvelukeskuksessa, 3. krs., mukana Aku Keltto —

Näkövammaisten joulujuhla 26.11. klo 13 (huom. muutos) Viikkari Valkamassa. Ilm. 17.11. menn. diak.keskus p. 828 763 tai 828 768.

Kuurot

Jumalanpalvelus Su 5.11. klo 16 Kuurojen yhdistyksellä, P Majatie — Ti 7.11. klo 17 lähetyspiiri Merja Suikilla, Saittakuja 17 as 10 — Ma 13.11. klo 18 raam.piiri palv.keskus, 3. krs — Ma 20.11. klo 17 lähetyspiiri Eila ja Aaro Voimalalla, Länsipuisto 24 D, vieraita Raumalta — Ma 27.11. klo 18 raam.piiri palv.keskus, 3. krs — Merja Suikilla ei toimistovastuuta 10.11. ja 13.11.

Missiokoulu

harjoittelee joka kuukauden viimeinen lauantai klo 15 palvelukeskuksessa. Johtajana Veikko Lehtonen. Seuraa kokoontumisen 25.11.

Me miehet

Pe 10.11. klo 18.30 Viikkari Valkamassa. Aiheesta "Kristuksena, todistajana kotona ja kaukana", puhuu opettaja Mario Heinilä

MUMMUN KAMARI

Eteläpuisto 10, avoinna ma-pe 10–15, su 11–14: — Ke 8.11. klo 13 lääkäri Jari Mäkinen puhuu aiheesta "Ikä ja näkö" — La 11.11. klo 11–14 myyjäiset

Viron työn hyv. — To 16.11. Mummun Kamarin 3-vuotissyntymäpäivät, klo 10 avaus, klo 11 ohjelmatuokio, klo 13 hartaus, koko päivän täytekkukahvit — Marraskuussa taideseinällä Ulla Niemennmaan öljyväri- ja akryylitöitä — Säännöllisenä toimintana Ti 12.30 kamarikerho — To 13 hartaushetki — Joka toinen To 12 hengellinen piiri — To 18 pyhäkoulunopettajien raamattupiiri — Pyhäkoulu Su 11.30 — Puoropäivä kuukauden ensimmäinen keskiviikko — Äiti Teresa -peittotalkoot aukioloaikoina — Pannu kuumana koko ajan, tervetuloa viihtymään!

Yhteinen nuorisotyö

Retket ja leiri Maata Näkyvissä tapahtumaan 17.–19.11. retki Turkuun — Laskettelureissu Leville 26.–31.12., jos lähtijöitä tulee vähintään 30. Hinta n.

1100–1200 mk (sis. matkat, täysihoidon, lasketteluliput). Ilmoittautumiset mahd. pian Petri Rannalle nuorisotoimisto p. 6377 628 tai kotip. 6375 358 — Adventileiri 8.–10.12. "Luova hulluus kehiin" Silokalliolla. Draama, gospelmusiikkia ym. Hinta 120 mk. Ilmoittautumiset kasvatusasiain keskusseen p. 828 779 — Pro Fiden konsertti pe 8.12. klo 19 Mikonkatu 8, adventileiriläiset pääsevät ilmaiseksi, muilta liput 10 mk

YHDISTYKSET

Porin ev.lut. opiskelijälähetyskeski- ja nuorisoyhdistys, 5. krs: 8.11. Henki ja kirjain, J. Santala — 15.11. Se tuntuu niin hyvältä, A. Sairanen — 22.11. Kuka tappoi Jumalan Pojan?, T. Huhtinen — 29.11. Rakkaus ja totuus tuomiolla, T. Nymän

Porin krist. työväen yhdistys Nasaret, Katariinankatu 22 B: Keskiviikkoisin klo 19 Sanan ja rukouksen ilta — Sunnuntaisin klo 15 seur. , parittomilla viikoilla.

Porin seudun krist. eläkeläiset kokoontumiset joka toinen tiistai klo 13 palvelukeskuksessa, seur. 14.11. ja 28.11.

Raamattupiiston yleisötilaisuus su 26.11. klo 13.30 palvelukeskuksessa, puhujina mm. P Vuolle, L Väisälä

Herättäjän seur. joka toinen To 19 palv.keskuksessa, 3. krs, seur. 2.11., 16.11. ja 30.11.

Rauhanyhd.Louhent. 4: 4–5.11. pyhänpäiväseurat —

”Aito kaipuu ja tarve muistaa edesmenneitä on syvällä meissä”,

uskoo Porin Diakonialaitoksen pastori **Matti Posti**.

Pyhäinpäivä juhlena kutsuu esille sitä, mitä meissä muutenkin on. Se antaa tilaa kysymyksille: mistä tulen, mihin liityn, missä kohtaa sukupolvien saattoa kuljen. Pyhäinpäivä luo yhteisöllisetkin puitteet muistamiselle.

Hiljentymisen ja asioiden pelkistämisen halu liittyy Matti Postin omaan pyhäinpäivän viettoon. Papillisiakin tehtäviä pyhäinpäivään liittyy, mm. jumalanpalveluksen toimittaminen Diakonialaitoksen Martintalossa.

Hän käy myös vanhempiensa haudalla sytyttämässä kynttilän.

”Kyllä kuolevaisuuden kysymykset, vanheneminen ja suhde omaan kuolemaan, ovat isoja kysymyksiä. Kuolema, suru, luopuminen ovat vähintään toinen puoli elämää.

Kun saatoin ensimmäisen vanhemmistani hautaan, tuli kuolema liki. Toisen kuoltua siirryin lähteväksi sukupolveksi. Se sisältää sellaista, mikä ehkä avautuu vain kokemalla.”

Suru ei tarvitse määrämittoja

Puhutaan ihmisen surutyöstä ja vaiheista, joita joutuu käymään läpi läheisen kuoltua.

”Teoriat nousevat kokemuksesta ja antavat raameja. Niissä on tavoitettu sitä, miten asioilla on taipumus olla, mutta elämä on paljon enemmän. Surun pitää saada tulla niin kuin se on.”

Määrämuotoihin ei voi pakottaa, mutta toisaalta elämällä on taipumus purkautua muotoihin. Muistoissaan ja tavassa surra saa olla itsensä näköinen. Yleisiin tapoihin voi liittyä, jos niin tuntuu luontevalta.

”Aika ei paranna surua, koska suru ei ole sairaus, mutta kyllä aika kivun poistaa, tai ainakin hellittää sitä.”

Suru on osa elämää. Surun

myötä ihmiseen tulee jotakin, mitä ei ole ennen ollut ja tämä uusi on arvokasta.

Elämässä on myös ristiriitoja. Läheisen kuoltua ei tarvitse selittää toiseksi, mitä on oikeasti ol-

lut. Surukin voi olla ristiriitaista, siihen voi sävyttyä kaunaisuutta ja vihaakin.

”Muiston äärellä olisi arvokasta, jos ei tarvitse turvautua valkeisiin valheisiin. Voisi olla re-

hellinen. Mutta tämäkään ei ole vaatimus.”

Mikä kantaa elämään takaisin?

Hautajaisten jälkeen voi kaik-

kein läheisimmillä olla hyljätynsi tuleminen tunne.

Matti Posti uskoo, että esimerkiksi seurakuntien sururyhmät voisivat auttaa tämän vaiheen yli. Vuoden aikana kuolleiden nimien lukeminen pyhäinpäivän tilaisuudessa on myös tärkeä tapa.

Yleensä sureminen koetaan yksityisasiaksi, jota voi jakaa vain läheisten ystävien kanssa.

Miten ihmiset sitten elävät kuolemantapauksen jälkeen eteenpäin? Kuinka surusta palataan takaisin?

”Oman sisätilan kanssa on varmaan hyvä olla ja viipyä. Tällaiseen tarvitaan aikaa. Muiden ei ole syytä tunkeilla, mutta vierellä ja kuulolla olevia tarvitaan.”

Suru kulkee mukana, se voi ilmetä niin, että purskahtaa yllättävässä tilanteessa itkuun, vaikkapa kaupan kassalla.

Missä hän on?

On tärkeä kysyä, missä rakkaani nyt on. Mutta tarvitseeko sitä tietää? Voimme muuntaa kysymyksen rukoukseksi ja siunaukseksi edesmenneelle.

”En voi tietää, missä hän on. Jumala sen tietää ja Jumalan sydämen laatu on rakastava, rakkaus toteutuu. Tähän painotukseen Raamattu antaa perustellusti luvan.”

Ihmisten näkökulmasta erilaisiin kuoleman tapoihin liittyy erilaisia tuntemuksia ja ristiriitoja. Kysymykset ovat erityisen kiipeitä itsemurhan tehneen läheisille.

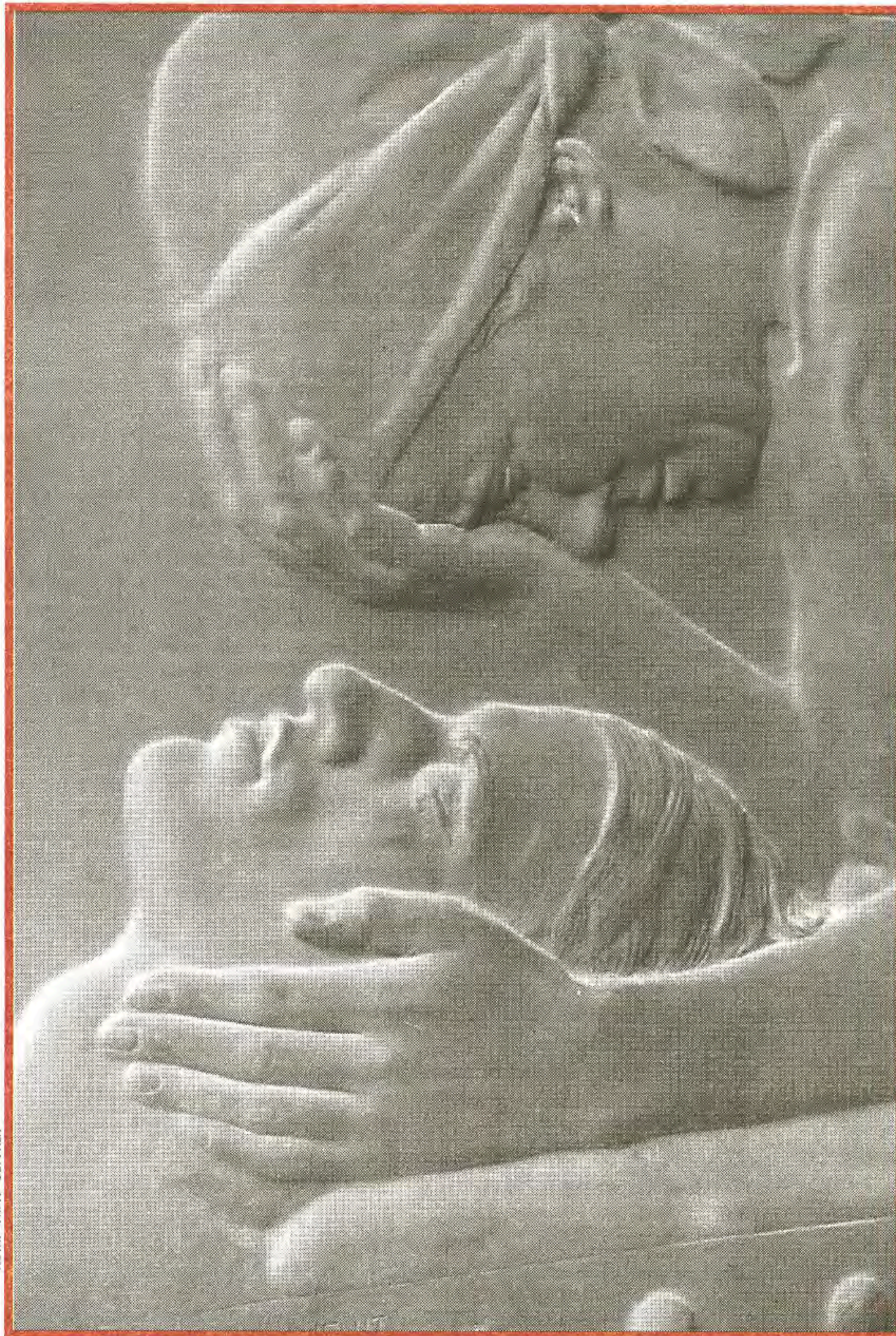
Kuolema voi tulla myös valmistelematta ja yllätyksenä. Vaikeissakin tilanteissa on hyvä muistaa, että kuolema on aina luonnollinen, koska se tulee vain kerran.

Elämän ankaruus ja epävarmuus on Matti Postin mielestä hyvällä tavalla vakavoittanut meitä myös suhtautumisessa kuolemaan.

”Elämä ei ole leikkiä, mutta ei silti tarvitse olla tosikko.”

Maija-Leena Seppälä

KUVA: TAPIO SEPPÄLÄ

Suru ilmenee kauniisti myös pronssikuvassa, joka on Juseliuksen mausoleumin ovelle Käppärän hautausmaalla. Veistoksen ”Lemminkäinen ja hänen äitinsä Tuonelan joella” on toteuttanut Alpo Sailo Akseli Gallen-Kallelan suunnitelmien pohjalta.

Pastori Matti Posti:

Surussa on tärkeää olla omalla tavallaan

Pyhäinpäivä

Suomalainen pyhäinpäivä on yhdistelmä kahdesta vanhasta kirkollisesta pyhästä. Nämä ovat kaikkien pyhien päivä ja kaikkien uskossa poissuukkuneiden vainajien muistopäivä, joita vanhastaan vietettiin marraskuun alussa.

Pyhäinpäivän iltana syttyvät kynttilät hautausmailla ja seurakuntien kynttiläkirkkoissa.

Palava kynttilä on rukouksen vertauskuva. Kynttilöiden liekki

kertoo kaipauksesta ja rakkaudesta, jota tunnemme jo kuolleita läheisiämme kohtaan.

Raamattu kertoo vain vähän kuoleman jälkeisestä olotilasta. Emme voi olla suoraan yhteydessä kuolleisiin rakkaisiimme, mutta voimme muistella heitä. Tiliä heidän elämästään meidän ei tarvitse Jumalalle tehdä.

Kaikki Kristukseen uskovat ovat Jumalan käsissä.

Koska Kristus on voittanut

KUVA: KOTIMÄÄN ARKISTO/TIMO HORNIO

kuoleman, meille on luvattu kuolleitten ylösnousemus. Se on Jumalan uusi luomisteko, jossa hän rakentaa ihmispersoonallisuuden uudelleen.

*Kotien rukouskirja
Lasten Keskus 1991*

*Kynttilän valo kertoo toivosta.
Liekki muistuttaa rukouksesta.*